

احادیثی ارزشمند

تعقیب بعد نماز

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ

إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ

جمع آوری، ترجمہ و تدوین: احمد رضا انصاری

حدیث اول

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ عَلَيْكُمْ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسَ فِي أَفْضَلِ السَّاعَاتِ فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعَاءِ فِي أَدْبَارِ الصَّلَوَاتِ وَسَائِلِ الشَّيْخَةِ ج : ٦ ص : ٤٣١

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمودند خداوند نمازهای پنجگانه را بر شما در بهترین وقتها واجب کرد پس بر شما باد در بعد نمازها به دعا و درخواست (از خدا)

حدیث دوم

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يُسْتَجَابُ الدُّعَاءُ فِي أَرْبَعَةِ مَوَاطِنَ فِي الْوُتْرِ وَبَعْدَ الْفَجْرِ وَبَعْدَ الظُّهْرِ وَبَعْدَ الْمَغْرَبِ الْكَافِي (ط - الإسلامية)، ج ٣، ص: ٣٤٣

امام صادق عليه السلام فرمود دعا در چهار جایگاه مستجاب میشود

اول در وتر (ارکعت آخر نماز شب)

دوم بعد فجر (یا بعد نماز صبح در اول وقت)

سوم: بعد ظهر (زوال خورشید یا بعد نماز ظهر در اول وقت)

چهارم: بعد مغرب (نماز در اول وقت مغرب)

حدیث سوم

رَوَى عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله وسلم أَنَّهُ قَالَ إِذَا فَرَّغَ الْعَبْدُ مِنَ الصَّلَاةِ وَ لَمْ يَسْأَلِ اللَّهَ تَعَالَى حَاجَةً يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِمَلَائِكَتِهِ انظُرُوا إِلَيَّ عَبْدِي فَقَدْ أَدَّى فَرِيضَتِي وَ لَمْ يَسْأَلْ حَاجَتَهُ مِنِّي كَأَنَّهُ قَدْ اسْتَعْنَى عَنِّي خُذُوا صَلَاتَهُ فَاصْرُبُوا بِهَا وَجْهَهُ مُسْتَدْرِكِ الْوَسَائِلِ ج : ٥ ص : ٢٩

از پیامبر اکرم ﷺ نقل است فرمودند وقتی بنده از نماز فارغ میشود و از خدا حاجتی طلب نمی کند خدا به ملائکه اش میفرماید بنده من توجه کنی که نماز واجبش را انجام داد و از من حاجتی درخواست نکرد گویا از من خود را از من بی نیاز میدانند نمازش را بگیرد و به چهره و صورتش بزیند (بکوبید)

حدیث چهارم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ صَلَّى صَلَاةً فَرِيضَةً وَعَقَّبَ إِلَيَّ أُخْرَى فَهُوَ ضَيْفُ اللَّهِ وَحَقٌّ عَلَى اللَّهِ أَنْ يُكْرِمَ ضَيْفَهُ
الكافي ج : ۳ ص ۳۴۱

از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ نقل است فرمودند: کسی که نماز صبحش را بخواند و تعقیب بخواند تا دیگری پس او مهمان خداست و بر خداست که مهمان خود را اکرام و احترام کند

حدیث پنجم

الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَبِيهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ جَلَسَ فِي مُصَلَّاهُ ثَانِيًا رَجَلَهُ يَذُكُرُ اللَّهَ وَكَلَّمَ اللَّهَ تَعَالَى بِهِ مَلَكًا فَقَالَ لَهُ ازْدَدْ شَرَفًا تُكْتَبُ لَكَ الْحَسَنَاتُ وَتُمْحَى عَنْكَ السَّيِّئَاتُ وَتُبْنَى لَكَ الدَّرَجَاتُ حَتَّى تَنْصَرِفَ مُسْتَدْرِكًا الْوَسَائِلِ ج : ۵ ص : ۲۹

امام صادق عَلَيْهِ السَّلَامُ از پدران گرامش عَلَيْهِ السَّلَامُ از پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نقل میفرماید که فرمودند کسی که در مکان نمازش (سجاده اش) دو زانو بنشیند در حالیکه ذکر الهی میگوید، خداوند تعالی فرشته ای بر او بگمارد که به او بگوید شرافت و بزرگی زیاد کن (عزت و شرافتت زیاد شد) بر تو حسنات نوشته و سیئات و بدیها از تو دور شد و بر تو درجاتی از بهشت نوشته (و ثبت) شد تا زمانی که (از کار و عملت) منصرف شوی

حدیث ششم

قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ سَبَّحَ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَلَيْهَا السَّلَامُ قَبْلَ أَنْ يَثْنِيَ رَجُلِيهِ مِنْ صَلَاةِ الْفَرِيضَةِ
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَ لِيَبْدَأُ بِالتَّكْبِيرِ الْكَافِي ج : ۳ ص : ۳۴۲

از امام صادق علیه السلام نقل است فرمودند: کسیکه بعد از نماز واجب پیش از آنکه از جای برخیزد، تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را بگوید، خداوند او را خواهد آمرزید، و اول با «الله أكبر» شروع کند

حدیث هفتم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ علیه السلام قَالَ يَا أَبَا هَارُونَ إِنَّا نَأْمُرُ صِبْيَانَنَا بِتَسْبِيحِ فَاطِمَةَ علیها السلام كَمَا نَأْمُرُهُمْ بِالصَّلَاةِ فَالزِّمَهُ فَإِنَّهُ لَمْ يُلْزِمَهُ عَبْدٌ فَشَقِيَ الْكَافِيَ ج : ۳ ص : ۳۴۳

از امام صادق علیه السلام نقل است به ابوهارون مکفوف فرمودند: ای اباهارون ما اهل بیت فرزندان کوچک خود را به تسبیح حضرت زهرا علیها السلام دستور میدهیم چنانچه دستور به (انجام) نماز می‌گیریم پس ملازم آن باش (بر انجام همیشگی آن همت کن) که کسیکه ملازم آن نباشد شقی و نگون بخت شود

حدیث هشتم

قَالَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي يَعْفُورٍ لِلصَّادِقِ علیه السلام جُعِلَتْ فِدَاكَ يُقَالُ مَا اسْتُنْزِلَ الرِّزْقُ بِشَيْءٍ مِثْلِ التَّعْقِيبِ فِيمَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ فَقَالَ أَجَلٌ وَ لَكِنْ أَخْبِرْكَ بِخَيْرٍ مِنْ ذَلِكَ أَخَذِ الشَّارِبِ وَ تَقْلِيمِ الْأَظْفَارِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فقيه ۱/۱۲۷

عبدالله بن ابی یعفور به امام صادق علیه السلام عرض کرد جانم فدایت شود می‌گویند چیزی برای فروریختن روزی یمانند تعقیب (خواندن بعد نماز صبح) بین طلوع فجر تا طلوع خورشید نیست حضرت فرمودند بله و لکن من به توبه چیزی برتر از این (برای فروریختن روزی) خبر دهم و آن گرفتن شارب (اضافات سبیل) و کوتا هردن ناخنها در روز جمعه است

حدیث نهم

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ علیه السلام قَالَ مَا عَبْدَ اللَّهِ بِشَيْءٍ مِنَ التَّحْمِيدِ أَفْضَلَ مِنْ تَسْبِيحِ فَاطِمَةَ علیها السلام وَ لَوْ كَانَ شَيْءٌ أَفْضَلَ مِنْهُ لَنَحَلَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم فَاطِمَةَ علیها السلام الْكَافِيَ ج : ۳ ص : ۳۴۳

از امام باقر علیه السلام نقل است فرمودند چیزی در ستایش و حمد الهی برتر از تسبیح فاطمه علیها السلام نیست اگر چیزی برتر بود آنرا پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم به فاطمه علیها السلام هدیه میداد

حدیث دهم

عَنْ زُرَّارَةَ قَالَ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ عليه السلام لَا تَنْسُوا الْمُوجِبَتَيْنِ أَوْ قَالَ عَلَيْكُمْ بِالْمُوجِبَتَيْنِ فِي دُبْرِ كُلِّ صَلَاةٍ قُلْتُمْ وَمَا الْمُوجِبَتَانِ قَالَ تَسْأَلُ اللَّهُ الْجَنَّةَ وَتَعُودُ بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ الْكَافِي ج : ۳ ص : ۳۴۴

زراره گوید: امام باقر علیه السلام فرمود: در تعقیب همه نمازها دو مطلب و دو انگیزه مثبت سرنوشت ساز را از یاد نبرید- یا فرمود: بر شما باد به دو انگیزه مثبت سرنوشت ساز. عرض کردم: آن دو موضوع مثبت چیست؟ فرمود: خواستن بهشت از خدا و پناه بردن به او از آتش.

حدیث یازدهم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ فَلَا يَدَعُ أَنْ يَقْرَأَ فِي دُبْرِ الْفَرِيضَةِ بِقُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ فَإِنَّهُ مَنْ قَرَأَهَا جَمَعَ اللَّهُ لَهُ خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَغَفَرَ لَهُ وَلِوَالِدَيْهِ وَمَا وَلَدًا بَحَارِ الْأَنْوَارِ ج : ۸۳ ص : ۲۷

ابو بکر حضرمی روایت کرده است که امام صادق علیه السلام فرمود: کسی که به خدا و روز قیامت ایمان دارد، تلاوت سوره قل هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ را در پایان نمازهای واجب خود ترک نمی کند، زیرا هر کس این سوره را تلاوت کند خداوند خیر دنیا و آخرت را به او ارزانی می دارد و او و پدر و مادر او و فرزندان آن پدر و مادر را می آمرزد.

حدیث دوازدهم

عَنِ الرُّضَا عليه السلام قَالَ سَمِعْتُهُ يَقُولُ يَنْبَغِي لِلرَّجُلِ إِذَا أَصْبَحَ أَنْ يَقْرَأَ بَعْدَ التَّعْقِيبِ خَمْسِينَ آيَةً تَهْدِي ۱۳۸/۲

از امام رضا عليه السلام نقل است فرمودند سزاوار است بر هر شخصی وقتی صبح کند (روزانه یاصبحگاه مراداست) اینکه عد تعقیب (خواندن بعد نماز صبح) پنجاه آیه (قرآن) بخواند

حدیث سیزدهم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ مَا عَالَجَ النَّاسُ شَيْئًا أَشَدَّ مِنَ التَّعْقِيبِ وَسَائِلِ الشَّيْعَةِ ج : ۶ ص : ۴۲۹

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمودند چیزی قویتر از تعقیب (بعد نمازها) برای معالجه مردم (مريضها) نیست

حدیث چهاردهم

قَالَ الصَّادِقُ عليه السلام الْجُلُوسُ بَعْدَ صَلَاةِ الْعِدَاةِ فِي التَّعْقِيبِ وَالدُّعَاءِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ أْبْلَغُ فِي طَلَبِ الرِّزْقِ مِنَ الضَّرْبِ فِي الْأَرْضِ تَهْذِيبُ ۱/ ۹۴

امام صادق عليه السلام فرمودند نشستن در تعقیب و دعا بعد نماز صبح تا وقت طلوع خورشید در جستجوی روزی رفتن کارساز تر از تلاش در زمین برای رسیدن به روزی است

حدیث پانزدهم

عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام قَالَ إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ الصَّلَوَاتِ فِي أَحَبِّ الْأَوْقَاتِ فَاسْأَلُوا حَوَائِجَكُمْ عَقِيبَ فَرَائِضِكُمْ وَسَائِلِ الشَّيْعَةِ ج : ۶ ص : ۴۳۱

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمودند خداوند نمازهای پنجگانه را بر شما در محبوبترین وقتها واجب کرد پس در عد نمازها از خدا درخواستها یتان را طلب کنید

حدیث شانزدهم

عَنِ الرِّضَا عليه السلام أَنَّهُ صَحِبَهُ فِي سَفَرٍ فَكَانَ يَقُولُ بَعْدَ كُلِّ صَلَاةٍ يَقْصُرُهَا سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ثَلَاثِينَ مَرَّةً وَيَقُولُ هَذَا تَمَامَ الصَّلَاةِ وَسَائِلِ الشَّيْعَةِ ج : ۸ ص : ۵۲۳

از امام رضا عليه السلام نقل است که شخصی در سفر حضرت را همراهی ن بود که بعد هر نمازی که شکسته میخواند ۳۰ بار میفرمود سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ و میفرمود این سبب تمامیت نماز است

حدیث هفدهم

عَنْ جَعْفَرٍ عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عليه السلام قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لِعَلِيٍّ عليه السلام يَا عَلِيُّ عَلَيَّكَ بِنِائِوَةِ آيَةِ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ صَلَاةِ الْمَكْتُوبَةِ فَإِنَّهُ لَا يُحَافِظُ عَلَيْهَا إِلَّا نَبِيٌّ أَوْ صِدِّيقٌ أَوْ شَهِيدٌ وَسَائِلِ الشَّيْعَةِ ج : ۶ ص : ۴۷۴

از امام صادق عليه السلام از پدر بزرگوارش عليه السلام نقل است پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله به علی عليه السلام فرمودند ای علی بر توباده خواندن آیه الكرسي بعد نمازهای واجب که غیر پیامبر الهی و انسان راستگوی شاهید بر این کار مواظبت ندارند

حدیث هجدهم

عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام قَالَ: مَنْ بَسَمَلَ وَ حَوَّلَقَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مِنَ الْفَجْرِ وَ الْمَغْرِبِ سَبْعًا دَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَبْعِينَ نَوْعًا مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ أَهْوَنُهَا الرِّيحُ وَ الْبَرَصُ وَ الْجُنُونُ وَ يُكْتَبُ فِي دِيْوَانِ السُّعْدَاءِ وَ إِنْ كَانَ شَقِيًّا بَحَارِ الْأَنْوَارِ (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۱۱۲

از امام صادق عليه السلام: کسیکه بعد نمازهای صبح و مغرب ۷ بار بسم الله و لا حول و لا قوة الا بالله بگوید خدای تعالی ۷۰ نوع از انواع بلاها را دور میکند که ساده ترین و پائین ترینش باد و برص (پیسی) و دیوانگی است و نامش در دفتر سعادت‌نمان نوشته شود اگرچه (در اصل) شقاوت‌مند و نگون بخت بوده باشد

حدیث نوزدهم

عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ لِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام إِذَا أَرَدْتَ أَنْ تَحْفَظَ كُلَّمَا تَسْمَعُ وَ تَقْرَأُ فَادْعُ بِهَذَا الدُّعَاءِ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ وَ هُوَ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَعْتَدِي عَلَى أَهْلِ مَمْلَكَتِهِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَأْخُذُ أَهْلَ الْأَرْضِ بِالْوَانِ الْعَذَابِ سُبْحَانَ الرَّءُوفِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِي قَلْبِي نُورًا وَ بَصَرًا وَ فَهْمًا وَ عِلْمًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ مُسْتَدْرِكُ الْوَسَائِلِ وَ مُسْتَنْبِطُ الْمَسَائِلِ / ج ۵ / ۸۲ / ۲۲ ص : ۶۹

از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نقل است به امیرالمومنین عليه السلام فرمودند: اگر خواستی هر چه میشنوی حفظ شوی و آنرا بخوانی بعد هر نمازی این دعا را بخوان: سُبْحَانَ مَنْ لَا يَعْتَدِي عَلَى أَهْلِ مَمْلَكَتِهِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَأْخُذُ أَهْلَ الْأَرْضِ بِالْوَانِ الْعَذَابِ الرَّءُوفِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ اجْعَلْ لِي فِي قَلْبِي نُورًا وَ بَصَرًا وَ فَهْمًا وَ عِلْمًا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

حدیث بیستم

عَنْ عَلِيِّ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله عَلِيُّ أَقْرَأُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فَإِنَّهُ لَا يُحَافِظُ عَلَيْهَا إِلَّا نَبِيٌّ أَوْ صِدِّيقٌ أَوْ شَهِيدٌ مُسْتَدْرِكُ الْوَسَائِلِ وَ مُسْتَنْبِطُ الْمَسَائِلِ، ج ۵، ص: ۶۸

از امیرالمومنین علیه السلام نقل است فرمودند پیامبر صلی الله علیه و آله به من فرمودند ای علی ورا حفظ کند بعد نماز آیة الکرسی بخوان که غیر پیامبر الهی و انسان راستگو یا شهید بر این کار مواظبت ندارند

حدیث بیست و یکم

عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ تَقَبَّلَتْ صَلَاتُهُ وَ يَكُونُ فِي أَمَانِ اللَّهِ وَ يَعْصِمُهُ اللَّهُ مُسْتَدْرِكِ الْوَسَائِلِ وَ مُسْتَنْبِطِ الْمَسَائِلِ، ج ۵، ص: ۶۸

از پیامبر صلی الله علیه و آله نقل است فرمودند گسیکه بعد نماز آیة الکرسی بخواند نمازش قبول شود و در امان خدا باشد و خدا را حفظ میکند

حدیث بیست و دوم

عَنْ عَلِيٍّ علیه السلام أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله يَقُولُ: مَنْ قَرَأَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ قُلَّ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ مِائَةً مَرَّةً جَازَ الصِّرَاطَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ عَنْ يَمِينِهِ ثَمَانِيَةٌ أَذْرُعٍ وَ عَنْ شِمَالِهِ ثَمَانِيَةٌ أَذْرُعٍ وَ جَبْرَائِيلُ آخِذٌ بِحُجْرَتِهِ وَ هُوَ يَنْظُرُ فِي النَّارِ يَمِينًا وَ شِمَالًا فَمَنْ رَأَى فِيهَا مِمَّنْ يَعْرِفُهُ دَخَلَ بِذَنْبٍ غَيْرِ شِرْكٍَ أَخَذَ بِيَدِهِ فَأَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ بِشَفَاعَتِهِ بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۳۶

از علی علیه السلام نقل است پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند: کسیکه بعد نماز واجب، صد مرتبه قل هو الله احد را بخواند روز قیامت از صراط میگذرد در حالیکه از دست راستش ۸ ذراع و از دست چپش ۸ ذراع (از آتش فاصله دارد) و جبرئیل دامنش را بگیرد در حالیکه او در راست و چپش در آتش نگاه میکند پس هر کسی را نگاه کند و او اهل گناهی غیر شرک باشد دستش را بگیرد و خداوند به شفاعت او آن شخص را وارد بهشتش کند

حدیث بیست و سوم

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحَنْفِيَّةِ عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ قَالَ: بَيْنَا أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام يَطُوفُ بِالْبَيْتِ إِذْ رَجُلٌ مُتَعَلِّقٌ بِالْأَسْتَارِ وَ هُوَ يَقُولُ يَا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ يَا مَنْ لَا يُغْلِطُهُ السَّائِلُونَ يَا مَنْ لَا يُبْرِمُهُ إِلْحَاحُ الْمُلِحِّينَ أَذْفَنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَ حَلَاوَةَ رَحْمَتِكَ فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام هَذَا دُعَاؤُكَ قَالَ لَهُ الرَّجُلُ وَ قَدْ سَمِعْتَهُ قَالَ نَعَمْ قَالَ فَادْعُ بِهِ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ فَوَ اللَّهُ مَا يَدْعُو بِهِ أَحَدٌ

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي أَدْبَارِ الصَّلَاةِ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ ذُنُوبَهُ وَ لَوْ كَانَتْ عَدَدَ نُجُومِ السَّمَاءِ وَ قَطْرِهَا وَ حَصَى الْأَرْضِ وَ ثَرَاهَا فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام إِنَّ عِلْمَ ذَلِكَ عِنْدِي وَ اللَّهُ وَاسِعٌ كَرِيمٌ فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ وَ هُوَ الْخَضِرُ ع صَدَقْتَ وَ اللَّهُ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام وَ فَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلَيْهِمُ بَحَارُ الْأَنْوَارِ (ط - بيروت)،

ج ۸۳، ص: ۱

از مُحَمَّد بنِ الْحَنَفِيَّة عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ نَقْل است گفت: وقتی امیر المؤمنین علی بن ابی طالب عليه السلام دورخانه خداطواف میکرد که مردی به پرده کعبه چسبیده بود و می‌گفت: «یا مَنْ لَا يَشْغَلُهُ سَمْعٌ عَنْ سَمْعٍ يَا مَنْ لَا يَغْلُطُهُ السَّائِلُونَ يَا مَنْ لَا يُبْرِمُهُ إِحْسَاحُ الْمَلْحِينِ أَذْفِنِي بَرْدَ عَفْوِكَ وَ حَلَاوَةَ رَحْمَتِكَ» حضرت به او فرمودند: این دعا در خواست توست؟ مرد گفت بله حضرت به او فرمودند همین دعا را بعد همه نمازها بخوان پس به خدایچه کس از مومنین این دعا را بعد نمازهایش نمی خواند مگر اینکه خداگناهان او را می بخشد اگر چه به تعداد ستارگان آسمان و قطره های باران و ریگهای زمین و خاکهای نرم آن باشند پس حضرت به او فرمودند: این مقدار علم و آگاهی نزد من بود ولی خدا وسعت دهنده و کریم است (خدا فضل و بخشش خیلی بالاتر از اینهاست) پس آن مرد که خضر نبی بود عرض کرد ای امیر مومنان عليه السلام به خدا قسم راست گفتمی و بالاتر از هر دارای علم و آگاهی ای داناتری هست

حدیث بیست و چهارم

مُحَمَّدُ بْنُ مَسْعُودٍ الْعِيَّاشِيُّ فِي تَفْسِيرِهِ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام قَالَ: جَاءَ جَبْرَائِيلُ عليه السلام إِلَى يُوسُفَ عليه السلام فِي السِّجْنِ وَقَالَ قُلْ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ فَرِيضَةٌ لِلَّهِمْ اجْعَلْ لِي فَرْجًا وَ مَخْرَجًا وَ ارْزُقْنِي مِنْ حَيْثُ أَحْتَسِبُ وَ مِنْ حَيْثُ لَا أَحْتَسِبُ الْكَافِي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۵۴۹

حضرت صادق علیه السلام: جبرئیل عليه السلام در زندان بر یوسف عليه السلام نازل شد و بوی گفت: ای یوسف پس از هر نماز واجب بگو خداوند را در کارم فرج و گشایشی قرار ده و از جایی که گمان دارم و از جای بیگمان مرا روزی مقرر فرما.

حدیث بیست و پنجم

عَنْ أَبِي خَلْفٍ الْقَمَّاطِ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ تَسْبِيحُ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عليها السلام فِي كُلِّ يَوْمٍ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ صَلَاةِ أَلْفِ رَكْعَةٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ. ثَوَابُ الْأَعْمَالِ وَ عِقَابُ الْأَعْمَالِ، النَّصِ،

۱

ص: ۱۶۳

ابو خالد قَمَاط می گوید که از امام صادق علیه السلام شنیدم که فرمود: تسبیح حضرت فاطمه زهراء علیها السلام پس از هر نماز در نزد من از هزار رکعت نماز در هر روز محبوبتر است.

حدیث بیست و ششم

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْفَضْلِ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام إِنَّ عَلِيَّ دِينًا كَثِيرًا وَ لِي عِيَالٌ وَ لَا أَفْدِرُ عَلَى الْحَجِّ فَعَلَّمَنِي دُعَاءً أَدْعُو بِهِ فَقَالَ عليه السلام قُلْ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ اقْضِ عَنِّي دَيْنَ الدُّنْيَا وَ دَيْنَ الْآخِرَةِ فَقُلْتُ لَهُ أَمَا دَيْنُ الدُّنْيَا فَقَدْ عَرَفْتَهُ فَمَا دَيْنُ الْآخِرَةِ فَقَالَ دَيْنُ الْآخِرَةِ الْحَجُّ. معانی الأخبار، النص، ص: ۱۷۵

عبد الله بن فضل هاشمی گوید: به امام صادق علیه السلام عرض کردم بدهی زیادی بر عهده من است، نان خور فراوان دارم، و نمی توانم به حج بروم دعائی مرا بیاموز تا آن را بخوانم. فرمود: در تعقیب هر نماز واجب این دعا را بخوان: «پروردگارا بر محمد و آل محمد درود فرست و بدهکاری دنیا و آخرت را از من کار سازی فرمای.» عرض کردم؛ وام دنیا را شناختم وامی و وام آخرت چیست؟ فرمود: حج وام آن سرای می باشد.

حدیث بیست و هفتم

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَرَادَ أَنْ يُكْتَالَ لَهُ بِالْمِكْيَالِ الْأَوْفَى، فَلْيَقُلْ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۲۳

امیرالمومنین عليه السلام فرمودند: هر کس بخواهد روز قیامت با وزنه پروسنگین وزن شود پس بعد از نماز بگوید «سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَ سَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.»

حدیث بیست و هشتم

عَنْ رَجُلٍ سَمِعَ أَبَا الْحَسَنِ الرِّضَا عليه السلام يَقُولُ مَنْ قَرَأَ آيَةَ الْكُرْسِيِّ عِنْدَ مَنَامِهِ لَمْ يَخَفِ الْفَالِجَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ وَ مَنْ قَرَأَهَا فِي دُبُرِ كُلِّ فَرِيضَةٍ لَمْ يَضُرَّهُ ذُو حُمَةٍ (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۶۲۱

از مردی نقل است مردی گفت از امام رضا علیه السلام شنیدم فرمود: هر که آیه الكرسی را هنگام خواب تلاوت کند، - اگر خدا خواهد- از فلج شدن ترسی نخواهد داشت و هر که آن را پس از هر نماز تلاوت کند، هیچ گزنده‌ای به او آسیب نخواهد رساند.

حدیث بیست و نهم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام دُعَاءٌ يُدْعَى بِهِ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ تُصَلِّيَهَا فَإِنْ كَانَ بِكَ دَاءٌ مِنْ سَقَمٍ وَ وَجَعٍ فَإِذَا قَضَيْتَ صَلَاتَكَ فَأَمْسَحْ بِبَيْدِكَ عَلَى مَوْضِعِ سُجُودِكَ مِنَ الْأَرْضِ وَ ادْعُ بِهَذَا الدُّعَاءِ وَ أَمْرٌ بِبَيْدِكَ عَلَى مَوْضِعِ وَجَعِكَ سَبْعَ مَرَّاتٍ تَقُولُ يَا مَنْ كَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ وَ سَدَّ الْهَوَاءَ بِالسَّمَاءِ وَ اخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ افْعَلْ بِي كَذَا وَ كَذَا وَ ارْزُقْنِي كَذَا وَ كَذَا وَ عَافِنِي مِنْ كَذَا وَ كَذَا الْكَافِي (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۳۴۵

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمودند: «دعائی است که بعد هر نمازی میخوانی خوانده شود پس اگر در دو مرضی در تو باشد وقتی نماز خواندی پس دستت را به محل سجده ات از زمین (مهرت) بکش و دستت را ۷ بار به محل دردت بکش و بگو «ای خدائیکه زمین را بروی آب پهن نمودی و هوای آسمان را بوسیله آسمان پوشاندی و بهترین نامها را بر خودت انتخاب نمودی بر محمد و آل محمد درود بفرست و بامن فلان کارها را بکن و فلان روزیها (روزی حلال و وسیع) را به من روزی بده و از فلان دردها مرا عافیت و سلامتی بده

حدیث سی ام

وَ عَنْهُ عليه السلام أَنَّهُ قَالَ تَسْبِيحُ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عليها السلام فِي كُلِّ يَوْمٍ دُبُرَ كُلِّ صَلَاةٍ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ صَلَاةِ أَلْفِ رَكْعَةٍ فِي كُلِّ يَوْمٍ تَهْذِيبُ الْأَحْكَامِ (تحقیق خراسان)، ج ۲، ص: ۱۰۵

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمود: تسبیح حضرت زهراء در هر روز بعد هر نماز نزد من از هزار رکعت (نماز نافله) در هر روز مهمتر است

حدیث سی و یکم

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عليه السلام قَالَ: الدُّعَاءُ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ أَفْضَلُ مِنَ الصَّلَاةِ تَنْفُلًا. الْكَافِي (ط - الإسلامية) ؛ ج ۳ ؛ ص ۳۴۲

از امام باقر عليه السلام نقل است فرمودند: «دعا خواندن بعد نمازهای واجب از خواندن نماز نافله و مستحبی برتر است.

حدیث سی و دوم

عَبْدُ اللَّهِ بْنِ سِنَانٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام يَقُولُ لَمَّا أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يُنَزِّلَ هَذِهِ الْآيَاتِ تَعَلَّقَنَ بِالْعَرْشِ وَقُلْنَا يَا رَبِّ تَنْزَلْنَا عَلَى أَهْلِ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبِ فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْنَا أَنْ أَنْزِلْنَا فَوَعِزَّتِي وَجَلَالِي لَا يَتْلُوَنَّ أَحَدٌ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ دَبْرَ كُلِّ صَلَاةٍ إِلَّا أَسْكَنْتَهُ حَظِيرَةَ الْقُدْسِ عَلَى مَا كَانَ فِيهِ وَنَظَرْتُ إِلَيْهِ بِعَيْنِ الْمَكْنُونَةِ فِي كُلِّ يَوْمٍ سَبْعِينَ نَظْرَةً أَفْضَى لَهُ مَعَ كُلِّ نَظْرَةٍ سَبْعِينَ حَاجَةً أَذْنَاهَا الْمَغْفِرَةُ وَالْآيَاتُ هِيَ أُمَّ الْكِتَابِ وَآيَةُ الْكُرْسِيِّ وَشَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَقُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ

مشكاة الأنوار في غرر الأخبار النص ٩٢ الفصل الخامس ص : ٩١

از عبد الله بن سنان روایت شده گفت: شنیدم ابا عبد الله امام صادق عليه السلام فرمودند وقتی خداوند تعالی خواست این آیات را نازل کند به عرش چسبیده و معلق بودند و گفتند خدا یا ما را بر اهل خطایا و لغزشها و گناهان فرو میفرستی؟ پس خدا به ایشان

حدیث سی و سوم

عن ابن بكير قال: سألت أبا عبد الله عليه السلام عن الرجل و من كان سفره معصية لله عز و جل فعليه التمام في الصلاة و الصوم و على المسافر أن يقول في دبر كل صلاة يقصرها - سبحان الله و الحمد لله و لا إله إلا الله و الله أكبر ثلاثين مرة لتمام الصلاة. روضه المتقين في شرح من لا يحضره الفقيه (ط - القديمة)، ج ٢، ص: ٦٤٥

راوی گوید از امام صادق عليه السلام سؤال کردم درباره مرد و شخصیکه (مسافریکه) سفرش معصیت الهی است او وظیفه اش در نماز و روزه تمام خواندن (وروزه گرفتن) است امبر مسافراست که بعد از نمازی که شکسته می خواند (نمازهای ۴ رکعتی) برای تمامیت نمازهایش ۳۰ مرتبه تسبیحات اربعه را بگوید

حدیث سی و چهارم

عن حرث بن مغیره نصری قال سمعتُ أبا عبدِ اللهِ الصَّادِقَ عليه السلام يقولُ مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ أَرْبَعِينَ مَرَّةً فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ فَرِيضَةً قَبْلَ أَنْ يَثْنِيَ رَجُلِيهِ ثُمَّ سَأَلَ اللَّهَ أَعْطَى مَا سَأَلَ الْأَمْالِي (للصدوق)، النص، ص: ۱۸۳

. حرث بن مغیره نصری گفت شنیدم امام صادق عليه السلام میفرمود هر که پس از نماز واجب پیش از آنکه پای خود را بلند کند چهل بار بگوید سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر هر چه از خدا خواهد باو عطا کند..

حدیث سی و پنجم

رَوَى حَمَّادُ بْنُ عُثْمَانَ عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام مَنْ قَالَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ الْفَجْرِ قَبْلَ كَلَامِهِ رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ [أَهْلِ بَيْتِهِ وَ فِي] [وَقَى] اللَّهُ وَ جِهَهُ مِنْ نَفْحَاتِ النَّارِ. عدة الداعي و نجاح الساعي ۲۶۸
الرابع ..... ص : ۲۶۸

حماد بن عثمان از امام صادق عليه السلام نقل میکند، فرمودند: کسیکه بعد هر نماز صبح قبل از سخن گفتنش (با دیگران) بگوید: «رَبِّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ [أَهْلِ بَيْتِهِ وَ فِي] [وَقَى] اللَّهُ وَ جِهَهُ مِنْ نَفْحَاتِ النَّارِ» آتش حفظ میکند

حدیث سی و ششم

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ الدَّيْلَمِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عليه السلام فَقُلْتُ لَهُ جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنْ شِيعَتَكَ تَقُولُ إِنَّ الْإِيْمَانَ مُسْتَقَرٌّ وَ مُسْتَوْدَعٌ فَعَلَّمَنِي شَيْئًا إِذَا أَنَا قُلْتُهُ اسْتَكْمَلْتُ الْإِيْمَانَ قَالَ قُلْ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ فَرِيضَةً رَضِيْتُ بِاللَّهِ رَبًّا وَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيًّا وَ بِالْإِسْلَامِ دِينًا وَ بِالْقُرْآنِ كِتَابًا وَ بِالْكَعْبَةِ قِبْلَةً وَ بِعَلِيٍِّّ وَلِيًّا وَ إِمَامًا وَ بِالْحَسَنِ وَ الْحُسَيْنِ وَ الْأُئِمَّةِ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ اللَّهُمَّ إِنْ رَضِيْتُ بِهِمْ أُمَّةً فَارْضِنِي لَهُمْ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ*. بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۴۲

. از مُحَمَّدِ بْنِ سُلَيْمَانَ الدَّيْلَمِيِّ نقل است: پرسیدم از امام ابا عبد الله صادق عليه السلام جانم بفدایت سبعیانت میگویند ایمان

از امام عسگری علیه السلام نقل است فرمودند بر مسافر واجب است بعد هر نماز قصر شده ای (نمازهای ظهر، عصر و عشاء) ۳۰ مرتبه بگوید «سُبْحَانَ اللَّهِ وَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ».

حدیث سی و نهم

رَوَى عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ علیه السلام أَنَّهُ قَالَ سَمِعْتُ نَبِيَّكُمْ عَلَى أَعْوَادِ الْمِنْبَرِ وَ هُوَ يَقُولُ مَنْ قَرَأَ آيَةَ
الْكُرْسِيِّ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ مَكْتُوبَةٍ لَمْ يَمْنَعَهُ مِنْ دُخُولِ الْجَنَّةِ إِلَّا الْمَوْتُ وَ لَا يُوَاطِبُ عَلَيْهَا إِلَّا صِدِّيقٌ
أَوْ عَابِدٌ وَ مَنْ قَرَأَهَا إِذَا أَخَذَ مَضْجَعَهُ آمَنَهُ اللَّهُ عَلَى نَفْسِهِ وَ جَارِهِ وَ جَارِ جَارِهِ وَ الْأَبْيَاتِ حَوْلَهُ مَكَارِمِ
الْأَخْلَاقِ ۲۸۸ ص : ۲۸۷

از امیر مؤمنان علیه السلام از پیامبر صلی الله علیه و آله شنیدم که بالای منبر میفرمود: هر که پس از هر نماز واجب آیه الکرسی بخواند، هیچ چیز جز مرگ
فاصله بین او و بهشت نخواهد بود، و جز مردم صدیق و عابد بر این کار مواظبت نخواهند کرد، و هر کس در بستر خواب آن را بخواند خداوند
او و همسایه‌ها و خانه‌های اطرافش را در امان بدارد.

حدیث چهلیم

عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ: مَنْ أَرَادَ أَنْ لَا يَقِفَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَى قَبِيحِ أَعْمَالِهِ وَ لَا يُنْشَرَ لَهُ دِيْوَانٌ
فَلْيَقْرَأْ هَذَا الدُّعَاءَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ وَ هُوَ اللَّهُمَّ إِنَّ مَغْفِرَتَكَ أَرْجَى مِنْ عَمَلِي وَ إِنَّ رَحْمَتَكَ أَوْسَعُ
مِنْ ذَنْبِي اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ ذَنْبِي عِنْدَكَ عَظِيمًا فَعَفُوكَ أَعْظَمُ مِنْ ذَنْبِي اللَّهُمَّ إِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا أَنْ
تَرْحَمَنِي فَارْحَمْتِكَ أَهْلًا أَنْ تَبْلُغَنِي وَ تَسْعَنِي لِأَنَّهَا وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ
بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۳۸

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمودند هر کس بخواند خداوند در قیامت او را بر اعمال بدو زشتش نگه ندارد و دیوانی (از کتاب اعمال) براو باز
نشود بعد هر نماز این دعا را بخواند «اللَّهُمَّ إِنَّ مَغْفِرَتَكَ أَرْجَى مِنْ عَمَلِي وَ إِنَّ رَحْمَتَكَ أَوْسَعُ مِنْ ذَنْبِي اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ ذَنْبِي عِنْدَكَ
عَظِيمًا فَعَفُوكَ أَعْظَمُ مِنْ ذَنْبِي اللَّهُمَّ إِنْ لَمْ أَكُنْ أَهْلًا أَنْ تَرْحَمَنِي فَارْحَمْتِكَ أَهْلًا أَنْ تَبْلُغَنِي وَ تَسْعَنِي لِأَنَّهَا وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

حدیث چهل و یکم

عَنِ الصَّادِقِ عليه السلام قَالَ: مَنْ بَسَمَلَ وَ حَوَّلَ فِي دُبْرِ كُلِّ صَلَاةٍ مِنَ الْفَجْرِ وَ الْمَغْرِبِ سَبْعًا دَفَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَبْعِينَ نَوْعًا مِنْ أَنْوَاعِ الْبَلَاءِ أَهْوَنُهَا الرِّيحُ وَ الْبَرَصُ وَ الْجُنُونُ وَ يُكْتَبُ فِي دِيْوَانِ السُّعْدَاءِ وَ إِنْ كَانَ شَقِيًّا. مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۵، ص: ۹۹

از امام صادق عليه السلام نقل است فرمودند: هر کس بعد نمازهای صبح و مغرب ۷ بار بسم الله و لاجول و لاقوه الا بالله بگوید خداوند تعالی ۷۰ نوع از انواع بلاء از او برطرف کند پائین ترین و ساده ترینش باد (بدن) و پیسی و دیوانگی است و اگر هم نامش در زمره بدبختان و اشقیاء نوشته شده باشد نامش را در زمره سعادت‌مندان بنویسند

حدیث چهل و دوم

عن أمير المؤمنين عليه السلام أنه قال من أحب أن يخرج من الدنيا و قد تخلص من الذنوب كما يتخلص الذهب الذي لا كدر فيه و لا يطلبه أحد بمظلمة فليقل في دبر كل صلاة نسبة الرب تبارك و تعالی اثنتي عشرة مرة ثم يبسط يديه فيقول - اللهم إني أسألك باسمك المكنون المخزون الطهر الطاهر المبارك و أسألك باسمك العظيم و سلطانك القديم أن تصلي على محمد و آل محمد يا واهب العطايا يا مطلق الأسارى يا فكاك الرقاب من النار أسألك أن تصلي على محمد و آل محمد و أن تعتق رقبتى من النار و تخرجنى من الدنيا آمنة و تدخلنى الجنة سالما و أن تجعل دعائى أوله فلاحا و أوسطه نجاحا و آخره صلاحا إنك أنت علام الغيوب - ثم قال أمير المؤمنين عليه السلام هذا من المخبيات مما علمنى رسول الله صلى الله عليه و آله و سلم و أمرنى أن أعلمه الحسن و الحسين الوافى ؛ ج ۸ ؛ ص ۷۹۸

از أمير المؤمنين عليه السلام وارد است فرمودند: هر که خواهد در دنیا از گناهان پاک و مانند زر ناب از دنیا بیرون رود و هیچ کس از او مظلماه‌ای نخواهد، پس از هر نماز واجب ۱۲ بار سوره قل هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ بخواند بعد دستها بگشاید و بگوید: (بار خدا یا ترا بنام پنهانی و مخزون و پاک و پاکیزه و مبارک تو می خوانم، و ترا بنام عظیم و سلطنت قدیمت مسألت مینمایم، ای بخشنده نعمتها و آزادکننده اسیرها و رهاکننده گردن‌ها از آتش از تو مسألت دارم بحق محمد و آل محمد (ص) که مرا از آتش دوزخ رهائی بخشی و از دنیا با دل و ایمان سالم بیرون بری و به بهشت در آوری، و ابتدای دعای مرا رستگاری و وسط آن را موفقیت و آخرش را صلاح من قرار دهی که تو بر همه غیبها آگاهی. امیر مومنان عليه السلام فرمود: این دعا از اسرار پنهانی است که نبی اکرم صلى الله عليه و آله و سلم آن را به من آموخت و به من فرمود که آن را به حسین عليه السلام بیاموزم.

حدیث چهل و سوم

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ عَنْ ابْنِ عِمَارٍ قَالَ مَنْ قَالَ فِي دُبْرِ الْفَرِيضَةِ يَا مَنْ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ وَلَا يَفْعَلُ أَحَدٌ غَيْرَهُ ثَلَاثًا ثُمَّ سَأَلَ أُعْطِيَ مَا سَأَلَ الْوَافِي؛ ج ٨؛ ص ٨٠٠

از معاویه بن عمار از اصحاب امام صادق عليه السلام نقل است «هر کس بعد از نماز واجب، سه مرتبه بگوید: ای کسی که هر چه بخواهی انجام می‌دهی و غیر از تو کسی نمی‌تواند همه چه را که خواست انجام بدهد، سپس از خدا چیزی بخواهد، خواسته‌اش داده خواهد شد».

حدیث چهل و چهارم

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَنْ قَرَأَ التَّوْحِيدَ دُبْرَ كُلِّ فَرِيضَةٍ عَشْرًا رَوَّجَهُ اللَّهُ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ. بحار الأنوار (ط -

بیروت)، ج ٨٣، ص: ٣٨

از پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نقل است فرمودند: هر کس بعد از نماز واجب ۱۰ بار سوره توحید را بخواند خداوند او را به از دواج حورالعین درآورد

حدیث چهل و پنجم

عن الحسين بن خالد قال: لزمني دين ببغداد ثلاثمأة ألف و كان لي دين أربعمأة ألف فلم يدعني غرمائي اقتضى ديني و اعطيهم قال: و حضر الموسم فخرجت مستترا و أردت الوصول إلى أبي الحسن عليه السلام فلم أقدر فكتبت إليه أصف له حالي و ما عليّ و مالي فكتب عليه السلام إليّ في عرض كتابي: قل في دبر كل صلاة: اللهم إني أسألك يا لا إله إلا أنت بحق لا إله إلا أنت أن ترحمني بلا إله إلا أنت اللهم إني أسألك يا لا إله إلا أنت بحق لا إله إلا أنت أن تغفر لي بلا إله إلا أنت. أعد ذلك ثلاث مرّات في دبر كل صلاة فريضة فإن حاجتك تقضى إنشاء الله تعالى قال الحسين: فأدمتها فو الله ما مضت بي إلا أربعة أشهر حتى اقتضت ديني و قضيت ما عليّ و اقتضت مائة ألف درهم. منهاج البراعة في شرح نهج البلاغة (خوئی)؛ ج ١٤؛ ص ٣٥٧

از حسین بن خالد نقل است گفت در بغداد بدهی سیصد هزار گریبانگیر من شد قبلا هم چهارصد هزار بدهکار بودم طلبکارانم هم مرا رها نمی‌کردند که دینم را به ایشان بپردازم و موسم حج فرارسید من در حال پوشش (مخفیانه) بیرون رفتم و نیت داشتم به خدمت امام کاظم عليه السلام برسم ولی نتوانستم لذا برایشان (در نامه ای) وصف حالم و آنچه به من می‌گذرد را نوشتم حضرت هم در جواب

عرض حال و نامه ام نوشت: بعد هر نماز بگو «اللهم انى أسألك يا لا إله إلا أنت بحق لا إله إلا أنت أن ترحمنى بلا إله إلا أنت اللهم إنى أسألك يا لا إله إلا أنت بحق لا إله إلا أنت أن تغفر لى بلا إله إلا أنت» فرمود این را ۳ بار بعد هر نماز واجب تکرار کنکه انشاء الله حاجت برآورده میشود.

راوی میگوید پس من این عمل مداومت کردم پس به خدا قسم بیش از ۴ ماه بر من بیشتر نگذشت که تمام آنچه به عنوان دین و بدهکاری داشتم پرداخت کردم و صد هزار درهم پرداخت نمودم

حدیث چهل و ششم

و رَوَى عَنْهُمْ عليه السلام أَنَّ مَنْ كَانَ بِهِ عِلَّةٌ فَلْيَمْسَحْ مَوْضِعَ السُّجُودِ سَبْعًا بَعْدَ الْفَرَائِضِ وَ لِيَمْسَحْهُ عَلَى الْعِلَّةِ وَ لِيَقُلْ يَا مَنْ كَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ وَ سَدَّ الْهَوَاءَ بِالسَّمَاءِ وَ اخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ بِحَارِ الْأَنْوَارِ (ط - بيروت)، ج ۹۲، ص: ۱۸

از معصومین عليهم السلام نقل شده: هر کس در دو مرضی در بدن دارد بعد از نمازها نمازها محل سجده اش را دست بکشد و به محل دردش دستش را بکشد و بگوید « يَا مَنْ كَبَسَ الْأَرْضَ عَلَى الْمَاءِ وَ سَدَّ الْهَوَاءَ بِالسَّمَاءِ وَ اخْتَارَ لِنَفْسِهِ أَحْسَنَ الْأَسْمَاءِ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ »

حدیث چهل و هفتم

عَنْ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ الشَّامِيُّ قَالَ حَدَّثَنِي رَجُلٌ بِالشَّامِ يُقَالُ لَهُ هِلْقَامُ بْنُ أَبِي هِلْقَامٍ قَالَ: أَتَيْتُ أَبَا إِبْرَاهِيمَ عليه السلام فَقُلْتُ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ عَلَّمَنِي دُعَاءَ جَامِعاً لِلدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ أَوْجِزُ فَقَالَ قُلْ فِي دُبْرِ الْفَجْرِ إِلَى أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ - سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ اسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ مِنْ فَضْلِهِ قَالَ هِلْقَامُ لَقَدْ كُنْتُ مِنْ أَسْوَأِ أَهْلِ بَيْتِي حَالًا فَمَا عَلِمْتُ حَتَّى أَتَانِي مِيرَاثٌ مِنْ قِبَلِ رَجُلٍ مَا ظَنَنْتُ أَنْ بَيْنِي وَ بَيْنَهُ قَرَابَةٌ وَ إِنِّي الْيَوْمَ لَمِنْ أَيْسَرِ أَهْلِ بَيْتِي وَ مَا ذَلِكَ إِلَّا بِمَا عَلَّمَنِي مَوْلَايَ الْعَبْدُ الصَّالِحُ عليه السلام الْكَافِي (ط - الإسلامية)، ج ۲، ص: ۵۵۰

هلقام روایت میکند که بخدمت امام هفتم عليه السلام رفتم، و عرضه داشتم دعائی کوتاه و جامع که برای دنیا و آخرت سودمند باشد به من بیاموز. حضرت فرمود: بعد از نماز صبح قبل از طلوع آفتاب بگو: (منزه است خداوند عظیم و سپاس او راست، از خداوند طلب مغفرت می کنم و از فضل او مسألت مینمایم).

هلقام گوید: وضع من در میان قوم و خویش خود از همه بدتر بود که ناگهان از مردیکه هرگز از خویشی او با خود اطلاع نداشتم ارثی فراوان به من رسید، و اکنون وضع من از همه فامیلم بهتر است و این جز نتیجه دعای حضرت موسی بن جعفر عليه السلام نمیباشد.

حدیث چهل و هشتم

عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ قَرَأَ هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ فِي كُلِّ عَدَاءٍ خَمِيسٍ زَوَّجَهُ اللَّهُ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ ثَمَانِمِائَةَ عَدْرَاءٍ وَ أَرْبَعِ آلَافِ ثَيِّبٍ وَ حَوْرَاءٍ مِنَ الْخُورِ الْعَيْنِ وَ كَانَ مَعَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۲، ص: ۳۸

امام محمد باقر علیه السلام فرمود: کسی که سوره هل اتي على الانسان را در بامداد هر پنجشنبه بخواند، خداوند هشتصد حوری باکره و چهار هزار حوری شوهر دیده، و جز اینها (باز) از حور العین دیگر نیز به همسری او در آورده و (در بهشت) همراه با رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم باشد.

حدیث چهل و نهم

عَنْ زُرَّارَةَ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَقَلُّ مَا يُجْزِيكَ مِنَ الدُّعَاءِ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ أَنْ تَقُولَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ كُلِّ خَيْرٍ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ كُلِّ شَرٍّ أَحَاطَ بِهِ عِلْمُكَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عَافِيَتَكَ فِي أُمُورِي كُلِّهَا وَ أَعُوذُ بِكَ مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَ عَذَابِ الآخِرَةِ. الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۳۴۳

زراره از امام باقر نقل میکند فرمود کمترین چیزی که تو را کفایت میکند از دعا خواندن بعد نماز این است که بگویی: «خدایا از تو درخواست میکنم از هر خوبی ای که علم تو به آن احاطه دارد و به تو پناه میبرم از هر شر و بدی ای که علم تو به آن احاطه دارد خدایا از تو درخواست میکنم سلامتی و عافیت در همه امور و مسائل جاری در زندگی ام و به تو پناه میبرم از خواری در دنیا و عذاب آخرت.»

حدیث پنجاهم

فَمُحَمَّدٍ الْوَاسِطِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ لَا تَدْعُ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ - أَعِيدُ نَفْسِي وَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي بِاللَّهِ الْوَاحِدِ الصَّمَدِ حَتَّى تَخْتِمَهَا وَ أَعِيدُ نَفْسِي وَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي بِرَبِّ الْفَلَقِ حَتَّى تَخْتِمَهَا وَ أَعِيدُ نَفْسِي وَ مَا رَزَقَنِي رَبِّي بِرَبِّ النَّاسِ حَتَّى تَخْتِمَهَا. الكافي (ط - الإسلامية)، ج ۳، ص: ۳۴۳

راوی میگوید: «از امام صادق شنیدم میفرمود بعد نماز این دعا را رها نکن بعد نماز «پناه میدهم خودم و آنچه خدایم روزیم کرده بهالله الواحد الصمد(تا آخرسوره توحید راقرائت کن) و خدای رب الفلق(تا آخرسوره فلق راقرائت کن) و خدایرب الناس(تا آخرسوره ناس راقرائت کن)

حدیث پنجاه و یکم

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ مَنْ سَبَّحَ اللَّهَ فِي دُبُرِ الْفَرِيضَةِ تَسْبِيحَ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ عَلَيْهِ السَّلَامُ الْمِائَةَ مَرَّةً وَ اتَّبَعَهَا بِلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ غَفَرَ اللَّهُ لَهُ الْكَافِيَ ج : ۳ ص : ۳۴۲

از امام صادق علیه السلام نقل است فرمودند: کسیکه بعد از نماز واجب ، تسبیح حضرت زهرا آنصدا بار را بگوید و دنبال آن (آخرش) لا اله الا الله بیاورد خداوند او را خواهد آمرزید

حدیث پنجاه و دوم

دَعَوَاتُ الرَّاَوْنَدِيِّ، قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ لِلْبَرَاءِ بْنِ عَازِبٍ أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى أَمْرٍ إِذَا فَعَلْتَهُ كُنْتَ وَلِيَّ اللَّهِ حَقًّا قُلْتُ بَلَى قَالَ تَسْبُحُ اللَّهَ فِي دُبُرِ كُلِّ صَلَاةٍ عَشْرًا وَ تَحْمَدُهُ عَشْرًا وَ تُكَبِّرُهُ عَشْرًا وَ تَقُولُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ عَشْرًا يَصْرِفُ ذَلِكَ عَنْكَ أَلْفَ بَلِيَّةٍ فِي الدُّنْيَا أَيْسَرُهَا الرَّدَّةُ عَنْ دِينِكَ وَ يَدْخِرُ لَكَ فِي الْآخِرَةِ أَلْفَ مَنْزِلَةٍ أَيْسَرُهَا مُجَاوَرَةُ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ ص وَ قَالَ النَّبِيُّ ص مَا مِنْ عَبْدٍ يَبْسُطُ كَفْيَهُ دُبُرَ صَلَاتِهِ ثُمَّ يَقُولُ إِلَهِي وَ إِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ إِلَهَ جِبْرَائِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَسْتَجِيبَ دَعْوَتِي فَأِنِّي مُضْطَرٌّ وَ تَعْصِمَنِي فِي دِينِي فَأِنِّي مُبْتَلَى وَ تَنَالِنِي بِرَحْمَتِكَ فَأِنِّي مُذْنِبٌ وَ تَنْفِي عَنِّي الْفَقْرَ فَأِنِّي مِسْكِينٌ إِلَّا كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ لَا يَرُدَّ يَدَيْهِ خَائِبَتَيْنِ. بحار الأنوار (ط - بيروت)، ج ۸۳، ص: ۲۴

از امیرالمومنین علیه السلام نقل است به براء بن عازب فرمودند آیا به تو یاد دهم که چون آنرا انجام دهی حقا از اولیای خدا خواهی بود؟ گفم بله حضرت فرمود بعد نماز ده بار حمد خدا و ده بار تکبیر خدا و ده بار لاله الا الله بگو، خدا هزار بلای دنیوی از تو دور کند که آسانترینش، بازگشت از دین است و در آخرت، هزار منزلگاه آماده کند که آسانترینش همسایگی با محمد صلی الله علیه و آله است و فرمود بعد نماز دستهایش را باز نکند و بگوید «إِلَهِي وَ إِلَهَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْحَاقَ وَ يَعْقُوبَ وَ إِلَهَ جِبْرَائِيلَ وَ مِيكَائِيلَ وَ إِسْرَافِيلَ أَسْأَلُكَ أَنْ تَسْتَجِيبَ دَعْوَتِي فَأِنِّي مُضْطَرٌّ وَ تَعْصِمَنِي فِي دِينِي فَأِنِّي مُبْتَلَى وَ تَنَالِنِي بِرَحْمَتِكَ فَأِنِّي مُذْنِبٌ وَ تَنْفِي عَنِّي الْفَقْرَ فَأِنِّي مِسْكِينٌ» مگر آنکه بر خدا لازم است دستان او را خالی برنگرداند

ولاحول ولاقوه الا بالله العلي العظيم

والحمد لله رب العالمين
اللهم تقبل منا هذا القليل واحشرنا ووالدينا مع محمد وآله الطاهرين
كثيرين وكوجكثيرين دوستان اهلبيت عليهم السلام
احمد رضا نصارى